

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

1 Fondens syfte

Ersättningsfonden för investerare är den skyddsfond som avses i 11 kapitlet i lagen om investeringstjänster med uppgiften att trygga kunderna till företag som tillhandahåller investeringstjänster. Syftet med ersättningsfonden för investerare är att trygga investerarens av ersättningsfondens skydd omfattade tillgodohavanden hos värdepappersföretag och kreditinstitut i enlighet med lagen om investeringstjänster och fondens stadgar.

Fonden grundades år 1998 och det avslutade räkenskapsåret var dess 22:a verksamhetsår. Fonden verkar administrativt i anslutning till Finans Finland (FA). Tack vare den administrativa anknytningen kan fonden kostnadseffektivt utnyttja en del av FA:s administrativa tjänster. Fonden har dock sina egna förvaltningsorgan och är självständig i sitt beslutsfattande.

Till fonden framfördes under räkenskapsperioden inga ersättningsanspråk som lett till myndighets konstaterande att ersättningsfondens lagstadgade ersättningströskel blivit överskriden. För att betalningsskyldighet för fonden ska uppkomma förutsätts att en tillhandahållare av investeringstjänster inte har returnerat medel enligt avtalet till en investerare som omfattas av skyddet. En förutsättning för ersättningsansvar är dessutom att ett medlemsföretag har blivit bestående insolvent.

Fondens verksamhet övervakas av Finansinspektionen. Fondens stadgar och ändringar i dem fastställs av finansministeriet.

2 Fondens medlemmar

Att vara medlem i fonden är under vissa förutsättningar obligatoriskt för alla finska värdepappersföretag och kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster samt för finska fondbolag som enligt sitt verksamhetstillstånd får tillhandahålla investeringstjänster. Vid utgången av 2019 hade fonden 66 medlemmar.

En sammanslutning av inlåningsbanker som helt eller delvis svarar för varandras förbindelser eller åtaganden betraktas som en enda medlem vid beräkningen av garanti- och förvaltningsavgifter till fonden. Sammanslutningar av inlåningsbanker var andelsbankernas sammanslutning (147 medlemsbanker), POP Bankernas sammanslutning (27 medlemsbanker) och Sparbankernas sammanslutning (22 medlemsbanker).

År 2019 anslöt sig en ny medlem till fonden och en medlem utträdde ur fonden. Fonden ger yttranden till Finansinspektionen om nya ansökningar om verksamhetstillstånd och om ansökningar om ändringar i verksamhetstillstånd.

3 Verksamhetsmiljön

År 2019 blev världsekonomin tillväxt långsammare. Tulltvister och ökande protektionism skapade osäkerhet på finansieringsmarknaderna. Till följd av den avtagande tillväxten i världsekonomin började viktiga centralbanker igen införa penningpolitiska lättnader.

USA:s centralbank Fed och Europeiska centralbanken ECB sänkte sina styrräntor, och dessutom återupptog ECB programmet för värdepappersköp och Fed började köpa amerikanska federala skuldebrev med kort maturitet. Långa och korta räntor sjönk till en rekordartat låg nivå. Till ECB:s penningpolitiska beslut bidrog den omständigheten att inflationstakten i euroområdet höll sig klart under ECB:s inflationsmål.

Finlands ekonomiska tillväxt uppskattas ha varit ca 1 % år 2019. Tjänsteexportens ökning och hushållens konsumtion har hållit tillväxten uppe, men konsumenternas tillit till Finlands ekonomi är redan försvagad. Hushållens konsumtion har ökat då sysselsättningen blivit bättre, konsumenternas köpkraft har stärkts och räntorna är låga. Soliditeten hos den inhemska banksektorn var fortsatt stark, och bankernas utlåning till allmänheten fortsatte att öka måttfullt.

Med avseende på fondens placeringsverksamhet präglades verksamhetsmiljön år 2019 alltjämt i stor utsträckning av centralbankernas åtgärder, såsom viktiga centralbankers beslut att införa penningpolitiska lättnader och utöka sina balansräkningar. ECB:s inlåningsränta var fortfarande negativ, vilket avspeglade sig i euriborräntornas utveckling. Avkastningen på statsobligationer med hög kreditvärdighet var också negativ för korta och medellånga maturiteteter.

4 Prioriterade områden i verksamheten

År 2019 startade fonden ett reformprojekt angående principerna för bestämmandet av garantiavgifterna. Syftet är att identifiera en modell som är så enkel, genomskinlig och rättvis som möjligt för beräkning av garantiavgifterna i framtiden.

Dessutom förnyade fonden de allmänna principerna för sin placeringsverksamhet, inom ramen för vilka fondens styrelse i fortsättningen ska göra upp en årlig placeringsplan.

5 Fondens förvaltning

Varje medlem i fonden utser en medlem i fondens delegation. Under 2019 sammanträdde delegationen en gång. Vid årets utgång var Jani Eloranta delegationens ordförande och Kirsi Lauslahti dess vice ordförande.

Ordinarie medlemmar i styrelsen vid utgången av 2019 var Taina Ahvenjärvi, Päivi Kuoppa, Antti Kuosmanen, Jaana Pohjanheimo, Jussi Sokka och Bengt Wahlström samt suppleanter Pia Hidén och Mari Pekonen-Ranta. Under räkenskapsperioden höll styrelsen åtta möten. Till styrelsemedlemmarna betalades inga mötesarvoden. Styrelsens ordförande var Päivi Kuoppa och vice ordförande var Jussi Sokka.

Ombudsman var jur. kand. Mirjami Kajander-Saarikoski. Vice ombudsman var jur. mag. Piritta Poikonen.

Revisor var KPMG Oy Ab. Av bolaget utsedd huvudansvarig revisor var CGR Tiia Kataja.

6 Täckning av kapitalkrav

Enligt lagen om investeringstjänster ska fondens kapital uppgå till minst 12 miljoner euro, varav minst 4,2 miljoner euro ska ha inbetalats i pengar.

Vid utgången av 2019 hade fonden 7 170 408 euro (föregående år 6 953 884 euro) i eget kapital. För täckning av kapitalkravet har fonden dessutom ett kreditlöfte på sju miljoner euro från Svenska Handelsbanken AB.

7 Garantiavgifter och andra avgifter från medlemmarna

Eftersom det lagstadgade minimibeloppet på 4,2 miljoner euro för kapitalet i pengar har överskridits behövde fonden inte utöka sitt kapital genom garantiavgifter från medlemmarna. Garantiavgifter i enlighet med stadgarna insamlades dock för att täcka kostnaderna för kreditlöftet. Av nya medlemmar som anslutit sig till fonden efter det att minimikapitalet var uppnått insamlas dessutom en vägd genomsnittlig garantiavgift under en bestämd tid.

Kostnaderna för fondens förvaltning täcks med förvaltningsavgifter från medlemmarna. Dessutom ska nya medlemmar betala en anslutningsavgift.

År 2019 insamlades 234 733 euro (226 509 euro) i garantiavgifter och 84 820 euro (86 942 euro) i förvaltningsavgifter. I anslutningsavgifter insamlades 1 600 euro (3 200 euro).

8 Placering av medlen

Enligt 11 kapitlet 15 § i lagen om investeringstjänster ska fondens medel placeras på ett pålitligt och effektivt sätt som tryggar fondens likviditet och så att principen om riskdiversifiering iakttas. Avkastningen på placeringarna ska läggas till fondens kapital. Placeringen av fondens medel styrs av de allmänna principer som delegationen fastställt för placeringsverksamheten, inom ramen för vilka styrelsen årligen fastställer en placeringsplan.

Vid utgången av år 2019 hade ersättningsfonden placeringar i fyra olika räntefonder. Placeringsstillgångarnas marknadsvärde exklusive bankdepositioner uppgick vid årets slut till 5 450 415,83 euro (föregående år 4 216 602,61 euro). Fonden hade därtill sammanlagt 2 287 606 euro (3 302 167 euro) i bankdepositioner.

Beräknad enligt gängse värden var avkastningen av placeringsverksamheten 1,0 % (föregående år -0,4 %). År 2019 var placeringsverksamhetens avkastning enligt gängse värden lägre än portföljens förväntade avkastning på lång sikt, vilket berodde på den låga och delvis negativa räntenivån under granskningsperioden.

9 Räkenskapsperiodens resultat

Fondens resultat för år 2019 visar ett överskott på 17 277,55 euro (föregående år 225 063 euro). Det svagare resultatet jämfört med året innan berodde främst på engångsmässig intäktsredovisning av värdestegring i samband med inlösningar av fondandelar under den föregående räkenskapsperioden.

De insamlade garantiavgifterna med avdrag av kostnaderna för kreditlöftet har förts till ersättningsfondens kapital såsom fondöverföring. Räkenskapsperiodens överskott läggs till fondens kapital i enlighet med 11 kapitlet 15 § i lagen om investeringstjänster.

I egenskap av allmännyttig sammanslutning betalar fonden inte skatt på inkomster.

10 Hänt efter räkenskapsperiodens utgång och bedömning av den framtida utvecklingen

Efter räkenskapsperiodens utgång har inga väsentliga förändringar skett i ersättningsfondens verksamhet.

Världsekonomin tillväxt väntas fortsätta i avtagande takt år 2020. Spridningen av coronavirusepidemin under första delen av året har märkbart ökat risken att den ekonomiska utvecklingen i Kina blir svagare än vad som tidigare uppskattats. Detta ökar den förutspådda sannolikheten för en svagare utveckling även på andra håll i världsekonomin. Coronavirusepidemiens globala ekonomiska effekter är dock svåra att förutspå.

Finlands ekonomi väntas bli svagare i kölvattnet av den avtagande tillväxten i världsekonomin. Den finländska ekonomins tillväxtutsikter skuggas också av strukturella faktorer, såsom åldrande befolkning, krympande arbetskraftsutbud, svag produktivitet utveckling och otillräckliga investeringar.

2020 väntas bli ett ytterst utmanande placeringsår för fonden. Avkastningen på fondens placeringar antas under året fortsättningsvis bli lägre än den förväntade portföljavkastningen på lång sikt. Räntenivån i euroområdet är fortfarande exceptionellt låg och negativ, vilket försvagar den tryggande ränteportföljens avkastning. Centralbankernas åtgärder väntas alltså ha en betydande inverkan på räntemarknaderna år 2020. Olika turer i förhandlingarna om Storbritanniens och EU:s framtida relation skapar en osäkerhet som också kommer att synas på räntemarknaderna.

En eventuell höjning av räntenivån eller kreditriskpremierna under granskningsperioden är ägnad att sänka de tryggande räntetillgångsslagens marknadsvärde på kort sikt. Till följd av fondens grundläggande uppgift har placeringsverksamheten det särdraget att fonden inte kan eftersträva ytterligare avkastning genom att placera i tillgångsslag med svagare likviditet eller genom att på annat sätt väsentligen höja portföljens risknivå.

Helsingfors den 11 mars 2020

ERSÄTTNINGSFONDEN FÖR INVESTERARE
Styrelsen